



رویکرد سنتی و حکمی دکتر نصر به قرآن

سیدسلیمان صفوی*

گرفته است. بعضی از این ترجمه‌ها دارای مشکلاتی است؛ زیرا مترجمان زبان عربی را به خوبی درنیافته‌اند و برخی واژه‌های انگلیسی استفاده شده از جهت بار مفهومی و کلامی رسا نیست. به نظر بنده عموم این ترجمه‌ها دارای کاستی‌هایی است. برای مثال ترجمه محمداسد ترجمه دقیقی است، اما از ترجمه بسیاری اصطلاحات بدون توجه به جنبه‌های عرفانی، حکمی و روحانی قرآن گذشته و به این ساحت‌ها توجه نکرده است. البته او یک راسیونالیست بود.

بسیاری از اندیشمندان مسلمان که به ترجمه قرآن حکیم مبادرت کرده‌اند؛ تسلط کافی به زبان انگلیسی نداشته‌اند. در کتاب *قرآن شناخت: ترجمه و تفسیر*، از بهترین ترجمه‌های قرآن حکیم که تا کنون به زبان انگلیسی صورت گرفته از قبیل ترجمه پیکتال، محمداسد، آبربی، یوسف‌علی، عبدالحلیم و قرایی استفاده شده است. ترجمه پروفیسور نصر و همکاران؛ دقیق‌ترین و زیباترین ترجمه انگلیسی قرآن حکیم است؛ گرچه به طور حتم عاری از نقص نیست. البته این کتاب هم از جنبه زبانی (انگلیسی) و هم از نظر محتوا و اصالت تا حد امکان به اصل متن نزدیک است.

کتاب ترجمه و تفسیر قرآن نصر

این کتاب متشکل از چهار بخش اساسی است. ۱. بخش ترجمه انگلیسی سوره‌ها؛ بدون متن عربی؛ ۲. بخش تفسیر آیات هر سوره؛ ۳. بخش مقالات پانزده گانه نویسندگان؛ ۴. بخش تعلیقات شامل مقدمه کتاب، زندگینامه مفسران مشهور اهل تسنن و شیعه، نمایه احادیث، نمایه اعلام و اصطلاحات و هشت صفحه نقشه رنگی.

۱. بخش ترجمه در قسمت بالای صفحات ۳ - ۱۵۸۴؛ که با حروف درشت تر نسبت به بخش تفسیر، حروف نگاری شده و شماره هر آیه به رنگ قرمز در داخل یک دایره حک شده است.

کتاب مطالعه قرآن: ترجمه و تفسیر، (THE STUDY QURAN, A NEW TRANSLATION AND COMMENTARY) به سرپرستاری پروفیسور سیدحسین نصر، استاد اسلام شناسی دانشگاه جورج واشنگتن با همکاری چهار مترجم و ویراستار، یک دستیار ویراستار و پانزده نویسنده به زبان انگلیسی در ۱۹۸۸ صفحه از سوی انتشارات هارپر در آمریکا در سال ۲۰۱۵ منتشر شد. پروفیسور نصر در مقدمه کتاب در باب اهمیت قرآن و نقش آن در ساختن فرهنگ و تمدن جهانی به طور عام و تمدن اسلامی به طور خاص مطالب ارزنده‌ای بیان کرده که حاوی بیان ابعاد معنوی، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی تعلیم قرآن حکیم است: «قرآن؛ بنیاد جمیع جوانب زندگی و تمدن اسلامی است. قرآن، حقیقتی قدسی است که در همه زندگی مسلمانان، همراه راهشان است. هم وسیله‌ای برای تشخیص میان حقیقت و خطا، معیار قضاوت درباره اعمال آنهاست و هم حافظ آنها و منبع فیض و آرامش است. هم داور آنهاست و هم دوست آنها. هم عشق به خدا و هم بیم از خدا، هر دو را به روان آدمی تلقین می‌کند. قرآن برای مؤمنان، یک کتاب بی‌جان نیست، بلکه کلام زنده خداوند است. آیات، کلمات و حتی حروف آن موجودات زنده‌ای هستند که با مؤمنان سخن می‌گویند و به صورت رازآمیزی سخن آنان را نیز "می‌شنوند". این متن مقدس، همراه همیشگی مؤمنان از آغاز تا انجام زندگی و حتی در فراسوی زندگی زمینی در سفر به سوی حقیقتی است که قرآن از آن نازل شده است.»

•••••

تاریخ ترجمه قرآن حکیم به زبان انگلیسی

از قرن هفدهم تا کنون ده‌ها ترجمه از قرآن حکیم به زبان انگلیسی تدوین شده است، به ویژه طی بیست - سی سال اخیر چندین ترجمه توسط اندیشمندان غربی نظیر ترجمه «پروفیسور آبربی» و مسلمانان، مانند ترجمه پروفیسور محمدعبدالحلیم استاد دانشگاه سواس، صورت